

Varautuminen muuttoliikettä hyväksikäyttävään hybridivaikuttamiseen; lainsäädännön muutostarpeiden arviointi

Työryhmän kokous 2.12.2021

Aika: 2.12.2021 klo 10.00-11.30

Paikka: eTUBE videoneuvottelu, tunnukset ja ohjeet kalenterikutsussa

Osallistujat:

osastopäällikkö Minna Hulkkonen, SM MMO, pj
hallitusneuvos Sanna Palo, SM RO, vpj

lainsäädäntöjohtaja Riitta Koponen, SM MMO
osastopäällikkö Tomi Vuori, SM PO
yksikön päällikkö Timo Makkonen, OM
lainsäädäntöneuvos Krista Oinonen, UM
lainsäädäntöneuvos Jenni Herrala, PLM
yksikön päällikkö, everstiluutnantti Jussi Napola, RVLE

työryhmän sihteerit:

lainsäädäntöneuvos Anne Ihanus, SM RO
erityisasiantuntija Sanna Montin, SM MMO
erityisasiantuntija Mari Helenius, SM MMO

1. Kokouksen avaaminen ja läsnäolijoiden toteaminen

Työryhmän puheenjohtaja Minna Hulkkonen avasi kokouksen klo 10.00. Todettiin että kaikki työryhmän jäsenet sekä sihteeristö olivat paikalla.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

3. Työryhmän työskentelytapa ja lopputuotos

Puheenjohtaja kertoi työryhmän työn tavoitteista asettamispäätöksen mukaisesti. Tarve lainsäädännön muutostarpeiden arviointiin on todettu useammassa eri yhteydessä.

Todettiin että valmiuslain uudistaminen on alkamassa, mutta siinä on kyse pidemmän aikavälin hankkeesta, ja on olennaista selvittää nopeammin normaaliolojen lainsäädännön muutostarpeita ja kehittämismahdollisuuksia. Tämän hankkeen työskentely kohdistuu erityisesti asettamispäätöksessä mainittuihin kolmeen lakiin: ulkomaalaislakiin, lakiin kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta, sekä rajavartiolaitoslakiin. Lisäksi hankkeessa tarkastellaan virka-apuun liittyviä säännöksiä. Hankkeessa tarkastellaan normaaliolojen lainsäädäntöä, jota käytetään tilanteissa, jotka ovat normaaliolojen häiriötilanteita tai jo valmiuslain rajalla olevia tilanteita.

Todettiin, että viranomaisilla on oltava riittävät toimivaltuudet säädettynä normaaliajan lainsäädännössä, jotta viranomaisten toimintavalmius voidaan taata kaikissa tilanteissa. Valmiuslain

aktivoinnin kynnys on korkea ja se edellyttää poikkeusolojen toteamista sekä toimivaltuuksien käyttöönottoa. Todettiin, että hybridioperaatiot voivat olla luonteeltaan nopeasti eteneviä sekä laajuudeltaan hyvin vaihtelevia, joten niihin vastaaminen edellyttää kykyä toimia nopeasti ja joustavasti.

Todettiin, että työryhmän työn pohjaksi on jo olemassa erilaisia selvityksiä, joita voidaan hyödyntää. Lisäksi tietoa hankitaan kuulemalla eri viranomaisia, sekä selvittämällä eri maiden käytäntöjä ja lainsäädäntöä lähettämällä kysely valikoituihin Suomen edustustoihin ulkomailla.

Puheenjohtaja asetti tavoitteeksi, että työryhmällä on kokouksessaan 17.12. ensimmäinen luonnos raportin rakenteesta. Kirjoitusvastuut tekstin suhteen jaetaan hallinnonalojen kesken, ja sihteeristö kokoaa teksteistä yhtenäisen raportin. Määräaika raportille on 21.1.2022. Raportista tulee julkinen asiakirja.

4. Aiheesta jo tehtyjen, työryhmän tehtävän näkökulmasta olennaisten selvitysten esittely

Todettiin että aiheesta on tehty jo useita selvityksiä ja muistioita, ja keskusteltiin niiden havainnoista. Selvitykset on jaettu työryhmän jäsenille.

5. Työryhmän kuulemiset

Keskusteltiin tahoista, joita olisi hyödyllistä kuulla. Todettiin, että kutsutaan kuultaviksi ainakin Maahanmuuttovirasto, Poliisihallitus, sisäministeriön kansallisen turvallisuuden yksikkö ja Puolustusvoimat, sekä oikeuskansleri. Työryhmän jäsenet voivat ehdottaa lisää kuultavia vielä kokouksen jälkeen kirjallisesti.

Kansainvälisen vertailun tekemisestä sovittiin, että maahanmuutto-osasto luonnostelee tietopyynnön, jonka ulkoministeriö lähettää relevantteihin edustustoihin.

6. Työryhmän työtä koskeva viestintä

Todettiin että selvityksestä tulee julkinen, kun se valmistuu. Valmistelun ollessa kesken, työ ei ole julkinen. Erilaisten aihetta koskevien taustaselvitysten osalta selvityksen tehnyt taho päättää itse asiakirjan luovuttamisesta niille, jotka sitä mahdollisesti pyytävät. Kukin työryhmän jäsen tiedottaa muita jäseniä tätä selvitystä koskevista asiakirjapyyntöistä.

7. Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous on 10.12.2021 ja sitä seuraava 17.12.2021. Jos työryhmän jäsen on estynyt osallistumasta kokoukseen, on suotavaa lähettää sijainen. Omista organisaatioista voi myös tarvittaessa kutsua asiantuntijoita kokouksiin.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.35.